

การขนส่งสำหรับการค้าระหว่างประเทศ)Transportations For International Trade)

การขนส่งสำหรับการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบันมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางโลจิสติกส์ ภาครัฐให้การสนับสนุนการพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อให้เอกชนสามารถบริหารจัดการสินค้าตลอดกระบวนการทั้งการนำเข้าและส่งออกสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเป็นการส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันสำหรับการค้าระหว่างประเทศ

การบริการที่ผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเสนอให้บริการแก่เจ้าของสินค้าตั้งแต่การจัดการเกี่ยวกับเส้นทางขนส่งสินค้าและงานอื่นๆ เช่น การจองระวางเรือให้แก่เจ้าของสินค้า หรือการดำเนินการพิธีการศุลกากร จนถึงการให้บริการบรรจุภัณฑ์รวมถึงการจัดการทางด้านการขนส่งครบวงจรและกระบวนการจำแนกแจกจ่ายสินค้าไปยังที่ต่างๆ

ลักษณะของการขนส่งที่ดี

การขนส่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตของมนุษย์และการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น เพื่อให้การขนส่งมีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะการขนส่งที่ดีดังนี้

1. **มีความปลอดภัย** ซึ่งในการขนส่งต้องมีระบบการป้องกันการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งที่ทำการขนส่ง
2. **มีความรวดเร็วตรงต่อเวลา** ทันเวลาตามความต้องการของผู้บริโภค สินค้าบางประเภทมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา เช่น ผลไม้ ดอกไม้ สิ่งมีชีวิต ถ้าขนส่งล่าช้าจะทำให้สินค้าเน่าเสียทำให้ธุรกิจเสียหายได้
3. **ประหยัดค่าใช้จ่าย** ซึ่งการขนส่งถือว่าเป็นต้นทุนประเภทหนึ่งของการประกอบธุรกิจ ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจต้องเลือกการขนส่งที่เหมาะสมและเสียค่าใช้จ่ายต่ำ
4. **มีความสะดวกสบาย** ผู้ประกอบธุรกิจต้องเลือกวิธีการขนส่งที่เหมาะสมและมีความสะดวกสบายเพื่อการดำเนินธุรกิจมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่ควรพิจารณาในการเลือกวิธีการขนส่ง

- ตัวผลิตภัณฑ์ (ของแข็ง, ของเหลว, มูลค่า) (ดูทางกายภาพ)
- แหล่งที่ตั้งของตลาดและระยะทาง (ดูเส้นทางขนส่ง)
- ความเร็ว (ดูค่าระวาง)
- อัตราค่าระวาง (Freight Rate)
- ความน่าเชื่อถือ (Dependability)

รูปแบบของการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

1. **โดยเรือ** เหมาะสมกับการขนส่งคราวละมากๆ ระยะทางไกล ต้นทุนต่ำ ไม่เร่งด่วน ต้องการการวางแผนที่ดี เช่น สินค้าวัตถุดิบ ส่วนประกอบ เครื่องจักร ปัจจุบันนิยมการขนส่งทางเรือระบบคอนเทนเนอร์
2. **โดยเครื่องบิน** เหมาะสมกับการขนส่งที่ต้องการความเร่งด่วน ปริมาณน้อย ต้นทุนสูง ตอบสนองความต้องการผู้บริโภคได้ดี เช่น สินค้า อะไหล่เครื่องจักร สินค้าแฟชั่น ผัก ผลไม้ เครื่องประดับ
3. **โดยรถบรรทุก** เหมาะสมกับการขนส่งประเทศใกล้เคียง ระยะสั้น ดำเนินการง่าย ส่งมอบรวดเร็วตามกำหนด เช่น สินค้าอุปโภค บริโภค ส่งไปประเทศพม่า ลาว กัมพูชา มาเลเซีย
4. **โดยทางรถไฟ** เหมาะสมกับการขนส่งประเทศใกล้เคียง ระยะสั้น ต้นทุนต่ำ เช่น ส่งออกนำเข้าด่านปาดังเบซาร์ประเทศมาเลเซีย มีเส้นทางรถไฟ กรุงเทพฯ – หาดใหญ่ – ปาดังเบซาร์ – มาเลเซีย

เชื่อมสู่สิงคโปร์ โดยขบวนรถรถไฟระหว่างประเทศ ส่วนใหญ่ใช้สำหรับการขนส่งสินค้าที่มีน้ำหนักมาก

5. โดยทางท่อ เหมาะสมกับการขนส่งประเทศใกล้เคียง สินค้าเป็นน้ำมัน แก๊ส

6. โดยไปรษณีย์ เหมาะสมกับตัวอย่างสินค้า สะดวก ต้นทุนต่ำ

การขนส่งสินค้าทางทะเล เป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของ ระบบการค้าระหว่างประเทศ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต เพราะเป็นเพียงการขนส่งชนิดเดียวที่ขนส่งสินค้าได้คราวละมากๆ และค่าระวางมีราคาถูกกว่าการขนส่งในรูปแบบอื่น ๆ การขนส่งสินค้าทั้งขาเข้าและขาออกของไทยเป็นการขนส่งทางทะเลเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น การขนส่งสินค้าทางทะเลจึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันทางการค้าในตลาดโลก ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกสินค้าจึงควรจะศึกษาและทำความเข้าใจในองค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับการขนส่งสินค้าทางทะเล ดังนี้คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าทางทะเล

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าทางทะเล ได้แก่

- เจ้าของเรือ (Ship Owner)
- ผู้เช่าเรือ (Ship Charterer)
- ตัวแทนสายเดินเรือ และตัวแทนผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ (Shipping Agent & Freight Forwarder)
- ผู้ส่งสินค้า (Shipper or Exporter)
- ผู้รับตราส่ง (Consignee)
- ผู้รับสินค้า (Notify Party)

ผู้ให้บริการขนส่งสินค้าทางเรือ ได้แก่

1. บริษัทเรือหรือตัวแทนสายเดินเรือ
2. Sea Freight Forwarder

บทบาทและหน้าที่ของผู้ให้บริการขนส่งสินค้าทางทะเล มีดังนี้

A. ตัวแทนสายเดินเรือ (Ship Agent)

ตัวแทนสายเดินเรือคือผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าของเรือ ให้เป็นผู้ดำเนินการแทนเจ้าของเรือ ณ เมืองท่าต้นทางและเมืองท่าปลายทาง ตัวแทนสายเดินเรือมีหน้าที่โดยทั่วไป ดังต่อไปนี้

จัดหาระวางบรรทุกให้แก่ผู้นำเข้าและผู้ส่งออก

ออกใบตราส่งสินค้าให้แก่ผู้ส่งออก

การขนส่งทาง เรือได้รับความนิยอย่างกว้างขวาง เนื่องจากค่าใช้จ่ายถูก เหมาะกับสินค้าปริมาณมากหรือมีขนาดใหญ่ แต่ข้อจำกัดคือเรื่องเวลา ลูกค้าหลายรายได้รับผลกระทบจากปัญหาล่าช้า ปกติทุกสายเรือมีตารางเดินเรือที่แน่นอน แต่ในบางครั้งอาจเปลี่ยนแปลง สาเหตุจากสภาพอากาศ สินค้าแน่นตามช่วงฤดูกาล หรืออื่นๆ ซึ่งอยู่เหนือการควบคุม ผู้ส่งสินค้าควรวางแผนใช้ชัดเจน และควรเผื่อเวลาเอาไว้ด้วย

ประเภทการบริการ

1. CONTAINER

LCL คือแบบไม่เต็มตู้ ในกรณีที่ผู้ส่งมีสินค้าปริมาณน้อยค่า Freight คิดเป็น USD/CBM(ลูกบาศก์เมตร)

FCL คือแบบเหมาตู้ สินค้าเป็นของผู้ส่งเพียงรายเดียว ค่า FREIGHT คิดเป็น USD/CONT.ขนาดตู้แบ่งเป็น 20 FT STD, 40 FT STD ,40 FT HQ

FRRFER เป็นตู้ที่ติดตั้งเครื่องทำความเย็น ใช้บรรจอาหารและสินค้าที่ต้องการควบคุมอุณหภูมิ

ความสำคัญของการขนส่งทางทะเล

ก่อให้เกิดกิจการที่ต่อเนื่อง เช่น การบริหารจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ(Freight Forwarder Agent)

ตัวแทนออกของ (Customs Broker)

การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodel Transport)

กิจการโลจิสติกส์(Logistics Service)

ระบบการขนส่งทางทะเล ประกอบด้วย

การขนส่งสินค้าจากท่าเรือหนึ่ง ไปยังอีกท่าเรือหนึ่ง

กิจกรรมบนท่าเรือที่เกี่ยวข้อง

การขนถ่ายสินค้า ขึ้น-ลง จากเรือเดินทะเล

การคัดแยก และบรรจุสินค้า

การเคลื่อนย้ายสินค้า

การเก็บรักษาสินค้า

การขนส่งที่เชื่อมโยง เพื่อเคลื่อนย้ายสินค้าจากท่าเรือไปยังผู้รับสินค้า หรือ กลับกัน

กิจการที่เกี่ยวข้อง

กิจการอู่เรือ

กิจการท่าเรือบก(Inland Container Depot,ICD)

กิจการรับจัดขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ(freight Forwarder Agent)

กิจการตัวแทนออกของ(Customs Broker)

กิจการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ(Multimodal Transport)

กิจการบริการด้านโลจิสติกส์(Logistics Service)

รูปแบบการบริการขนส่งทางทะเล

บริการประจำเส้นทาง(Liner Service) มีเส้นทาง ตารางเดินเรือที่แน่นอน มีการเก็บค่าระวางที่แน่นอน

บริการไม่ประจำเส้นทาง หรือ เรือ จร (Tramp Service) ขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้าง หรือ เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ว่าจ้างกับ ผู้รับจ้าง

ประเภทเรือสินค้า (VESSEL)

เรือสินค้าประเภท กอง(Bulk Carrier)

เรือสินค้าประเภท ทีบห่อ (Break-Bulk Vessels)

เรือสินค้าบรรจุตู้ (Container Vessels)

เรือสินค้า RO-RO ใช้ระบบลากแคร่บรรจุสินค้า ขึ้นลงจากเรือ อาจเป็นตู้คอนเทนเนอร์ เครื่องจักร รถยนต์ ก็ได้

การขนส่งระบบตู้คอนเทนเนอร์(Container)โดย การขนส่งชนิดนี้เป็นวิวัฒนาการของการขนส่งทางทะเลที่พัฒนาขึ้นจากในอดีต เนื่องด้วยความจำเป็นของสภาพสินค้าและค่าใช้จ่ายในการขนส่งมีข้อดี คือ สะดวกในการยกขน หรือเคลื่อนย้ายสินค้า

จากเรือถึงฝั่ง

ภายใน ท่าเรือ

จากท่าเรือไปยังผู้รับสินค้า

ใช้ระบบขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ เช่น รถ ไป รถไฟ / รถไฟไปเรือ / เรือ ไป รถ

ประหยัดค่าแรงงาน

ประเภทตู้คอนเทนเนอร์

ขนาดมาตรฐาน กว้าง 8 ฟุต สูง 8 ฟุต 6 นิ้ว

ยาว 20 ฟุต (ตู้สั้น) และ 40 ฟุต ตู้ยาว มีขนาด ยาว 45 ฟุต ด้วย(เฉพาะบางสายเรือ)

ตู้ควบคุมอุณหภูมิ(REEFER)

เป็นตู้เย็นเคลื่อนที่ มีฉนวนหุ้ม หรือมีระบบกันความร้อน

ตู้พิเศษ

ออกแบบให้ใช้กับสินค้าที่มีลักษณะ แปลกไปจากปรกติ เช่น บรรจุก๊าซ ของเหลว เปิด หลังคา หรือ เปิดข้าง เป็นต้น

CONTAINER SERVICE

(1) ความหมายและความสำคัญของธุรกิจการเงินระหว่างประเทศ

ธุรกิจระหว่างประเทศ (International Business)

ความหมาย : ธุรกิจระหว่างประเทศเป็นกิจกรรมทางการค้า การผลิต และการลงทุนที่กระทำระหว่างท้องถิ่นหนึ่งกับอีกท้องถิ่นหนึ่งซึ่งอยู่ภายใต้การปกครอง และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน หรือกิจการที่มีการดำเนินงานข้ามเส้นพรมแดนระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้า และ บริการ การเคลื่อนย้ายเงินทุน บุคลากร วิทยาการ หรือ การแนะนำให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานในต่างประเทศ โดยมีเงินตราเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันการเงินและธนาคารเป็นตัวกลางอำนวยความสะดวกทางการเงินต่างๆ เช่น การชำระค่าสินค้า การโอนเงิน การเรียกเก็บเงิน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเงินตรา และการประกันความเสี่ยง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ธุรกิจต่างๆที่ดำเนินการระหว่างประเทศ จะต้องเผชิญกับปัญหาทางการเงินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อมีธุรกิจระหว่างประเทศเกิดขึ้น ผู้ประกอบธุรกิจเหล่านั้น ก็จะหาเงินตราสกุลที่เป็นที่ยอมรับมาใช้ซื้อ-ขาย รับชำระหรือจ่ายเงินค่าสินค้าหรือบริการ จึงอาจกล่าวได้ว่า ธุรกิจระหว่างประเทศเจริญรุ่งเรืองขึ้นมากเท่าใด การธนาคารระหว่างประเทศก็เจริญรุ่งเรืองมากขึ้นเท่านั้น เนื่องจากการเงินและการธนาคารระหว่างประเทศ เกิดขึ้นเพื่อบริการแก่การค้า และการลงทุนระหว่างประเทศเป็นสำคัญนั่นเอง

ความสำคัญ : ธุรกิจระหว่างประเทศซึ่งมีการค้าระหว่างประเทศ การผลิตในต่างประเทศ และการลงทุนระหว่างประเทศเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ มีบทบาทมากขึ้นในการเพิ่มมาตรฐานการครองชีพของประชาชนในแต่ละประเทศ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ช่วยให้ประชาชนทั่วโลก สามารถบริโภคสินค้าต่างๆ ได้หลายชนิด ทั้งที่ผลิตเอง และไม่สามารถผลิตได้เอง

การจัดการทางการเงิน เน้นในเรื่องวิธีการที่จะตัดสินใจทางการเงินของบริษัท เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน โครงสร้างเงินทุน นโยบายการจ่ายเงินปันผล และการบริหารเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของบริษัทที่ตั้งไว้ สำหรับประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งตลาดทุนได้รับการพัฒนาในระดับสูง การสร้างความมั่งคั่งสูงสุดสำหรับผู้ถือหุ้น ถือเป็นเป้าหมายที่สำคัญของกิจการ อย่างไรก็ตาม อาจมีคำถามว่า ทำไมจึงจำเป็นต้องศึกษา ถึงเรื่องการเงินระหว่างประเทศ ตอบคำถามข้อนี้แบบตรงไปตรงมาคือ ปัจจุบันนี้เราอยู่ในเศรษฐกิจโลกที่มีการรวมตัวกันสูง และมีลักษณะของโลกาภิวัตน์สูงนั่นเอง การเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศ เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้รูปแบบการบริโภคทั่วโลกเป็นแบบไร้พรมแดนมากขึ้น จะเห็นได้จากที่ผู้บริโภคสหรัฐฯ ได้นำมันดิบจากการนำเข้าจากซาอุดีอาระเบีย และไนจีเรีย โทรทัศน์และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ จากประเทศญี่ปุ่น รถยนต์จากเยอรมันนี้ เสื้อผ้าจากประเทศจีน รองเท้าจากอินโดนีเซีย และไวน์จากประเทศฝรั่งเศส ในขณะที่สหรัฐฯ เองก็ส่งสินค้าต่างๆที่ผลิตได้ไปขาย เช่น เครื่องบิน ซอฟต์แวร์ ภาพยนตร์ ยีนส์ ข้าวสาลี เป็นต้น

ในทำนองเดียวกัน การผลิตสินค้าและบริการก็มีความเป็นโลกาภิวัตน์สูงด้วย ซึ่งเป็นผลมาจากความพยายามอย่างไม่ลดละของบริษัทข้ามชาติ ในการแสวงหาวัตถุดิบ และแหล่งที่จะผลิตสินค้าทั่วโลก ซึ่งจะทำให้ต้นทุนลดต่ำลง และกำไรเพิ่มสูงขึ้น เช่น บริษัท IBM ผู้ผลิตคอมพิวเตอร์ที่ชีสู่ตลาดโลก อาจมีโรงงานประกอบ

ขึ้นส่วนในมาเลเซีย โดยนำส่วนประกอบจากแหล่งต่างๆ เช่น จอมอนิเตอร์ที่ผลิตในไต้หวัน ซีบอร์ดจากเกาหลี ชิพจากสหรัฐฯ และซอฟต์แวร์ที่พัฒนาโดยวิศวกรอินเดีย และอเมริกัน เป็นต้น เราจะพบว่าปัจจุบันแนวโน้มที่สินค้าจะผลิตจากแหล่งเดียวทั้งหมด มีน้อยลงเต็มที

ในช่วงทศวรรษหลังๆ นี้ ด้านตลาดการเงินระหว่างประเทศ มีการรวมตัวกันสูงขึ้น ด้วยพัฒนาการนี้ ทำให้นักลงทุนสามารถกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ ไปในตลาดระหว่างประเทศต่างๆ ในทศวรรษที่ผ่านมาพบว่านักลงทุนสหรัฐฯได้เทเงินทุนจำนวนมหาศาลเข้าสู่ตลาดต่างประเทศในรูปกองทุนรวม (Mutual Funds) เมื่อเดือนเมษายน 1996 สินทรัพย์รวมของกองทุนดังกล่าวได้ขึ้นสูงถึง 148.14 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากที่มีอยู่เพียง 2.49 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯในปี 1985 ในขณะเดียวกัน นักลงทุนญี่ปุ่นได้เข้ามาลงทุนอย่างหนักในตลาดเงินสหรัฐฯ และตลาดต่างประเทศเพื่อใช้เงินส่วนที่เกินดุลการค้าจำนวนมากออกไป นอกจากนี้ บริษัทขนาดใหญ่จำนวนมาก เช่น IBM, Daimler-Benz, Sony ได้มีหุ้นออกจำหน่ายในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่งทำให้หุ้นของบริษัทเหล่านั้น มีการซื้อขายและระดมเงินทุนจากต่างประเทศ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า บริษัท Daimler-Benz ที่เข้าไปลงทุนในจีน เงินทุนส่วนหนึ่งมาจากนักลงทุนอเมริกัน ซึ่งซื้อหุ้นที่ออกจำหน่ายในตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก ไม่น่าสงสัยเลยว่าปัจจุบันซึ่งเราอยู่ในโลกซึ่งหน้าที่ทางเศรษฐกิจหลักทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นการค้า การผลิต และการลงทุน มีความเป็นโลกาภิวัตน์สูง จึงจำเป็นที่ผู้บริหารการเงินจะต้องทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการการเงินในมิติระหว่างประเทศด้วย ดังนั้น การมีความรู้ในเรื่องนี้จะมีประโยชน์ 2 ประการหลักคือ

1. สามารถช่วยผู้บริหารทางการเงินตัดสินใจในเหตุการณ์ระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นว่าจะมีผลกระทบต่อบริษัทอย่างไร และ ควรจะใช้กลยุทธ์ใดที่จะแก้ไขสถานการณ์หรือป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับบริษัท

2. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าในอนาคตได้ และสามารถดำเนินการหรือตัดสินใจที่จะทำอะไรที่เป็นประโยชน์และ เป็นผลกำไรของบริษัทก่อนที่เหตุการณ์ต่างๆจะเกิดขึ้น เช่น การคาดการณ์ในอัตราแลกเปลี่ยน, อัตราดอกเบี้ย, อัตราเงินเฟ้อ และ รายได้ประชาชาติ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงในด้านการเมือง

ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการเงินระหว่างประเทศ

แม้ว่าจะสามารถเข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับการเงินระหว่างประเทศแล้วก็ตาม แต่อาจยังคงข้องใจว่า อะไรเป็นประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการเงินระหว่างประเทศ ว่าการเงินระหว่างประเทศ แตกต่างจากการเงินในประเทศอย่างไร ในประเด็นดังกล่าวนี้พบว่ามียุทธศาสตร์หลัก 3 ประการ คือ

- 1) ความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนและความเสี่ยงทางการเมือง
- 2) ความไม่สมบูรณ์ของตลาด และ
- 3) โอกาสที่เปิดกว้างขึ้น

ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้ สืบเนื่องมาจากการที่ประเทศต่างๆ มีสิทธิและอำนาจที่จะผลิตเงินตราออกมาใช้ กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจของตนเองขึ้นมา กำหนดรูปแบบการจัดเก็บภาษี และอัตราภาษีที่จะจัดเก็บ และระเบียบข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงาน สินค้า และเงินทุนระหว่างประเทศนั่นเอง ดังนั้น การเงินและการธนาคารระหว่างประเทศ มีความสำคัญต่อนักธุรกิจ หรือ ผู้บริหาร นักลงทุน และต่อประชาชนทั่วไปของประเทศในทุกระดับ เนื่องจากการเงินระหว่างประเทศนั้น เกิดขึ้นอำนวยความสะดวกแก่การผลิต การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศนั่นเอง จะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน หากขาด

การเงินแล้วการดำเนินการลงทุน และการค้าแทบจะเป็นไปไม่ได้เลย การแลกเปลี่ยนที่เรียกว่า Barter System นั้น จะต้องมีความต้องการในสินค้า และ ปริมาณซึ่งเป็นที่เห็นพ้อง และพอใจกันทั้ง 2 ฝ่าย อันจะเกิดขึ้นได้ยาก โดยในปัจจุบันนี้เศรษฐกิจมีความก้าวหน้าขึ้นมาก การค้าขายระหว่างประเทศโดยแท้จริง มีทั้ง การแลกเปลี่ยนสินค้ากับสินค้า แต่โดยส่วนใหญ่แล้วการค้าจะต้องมีการชำระเงินค่าสินค้าด้วยเงินตรา ผู้ขาย สินค้าหรือบริการ จะต้องยอมรับสินทรัพย์ทางการเงินบางชนิด ที่เขาเต็มใจจะถือไว้ หรือสามารถนำไปใช้ซื้อ ขายสินค้าต่อไปได้

(2) แนวโน้มและบทบาทของธุรกิจการเงินระหว่างประเทศ

ในช่วง 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการในโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และ ระบบการเงินของโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อการค้าเงินระหว่างประเทศ และ ยังคงมีผล สืบเนื่องมาถึงปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว พอที่จะสรุปให้เห็นเป็นทิศทาง หรือแนวโน้มที่สำคัญ ของ ธุรกิจการเงินและการธนาคารระหว่างประเทศได้ดังนี้

1. บริษัทข้ามชาติ (Multinational Corporations: “MNCs”) มีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น : บริษัทธุรกิจหลายแห่งที่เคยประกอบธุรกิจระดับท้องถิ่นหรือเฉพาะภายในประเทศ(Domestic Companies) ได้ขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจทั้งด้านการส่งออก และ การขยายฐานการผลิตสินค้าไปยังหลายๆ ประเทศในภูมิภาคต่างๆ จนทำให้บริษัทเปลี่ยนฐานะไปเป็นบริษัทข้ามชาติที่มีเครือข่ายธุรกิจโยงใยอยู่ทั่วโลก เช่น บริษัท IBM APPLE MICROSOFT SHELL เป็นต้น ในส่วนของบริษัทสัญชาติไทยที่เคยเป็นบริษัทท้องถิ่น แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนฐานะเป็นบริษัทข้ามชาติไปแล้ว เช่น บริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์ (CP) บริษัทในเครือ ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น (UCOM) และกลุ่มบริษัทชินวัตร (SHIN) เป็นต้น การขยายตัวอย่างต่อเนื่องทั้งจำนวน และ ขอบเขตการประกอบธุรกิจของบริษัทข้ามชาติดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวโน้มที่ปรากฏค่อนข้างชัดเจนในทุก ภูมิภาคของโลก ด้วยเหตุที่การประกอบธุรกิจข้ามชาติมีลักษณะที่แตกต่าง และซับซ้อนกว่าการทำธุรกิจใน ระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องของการค้าที่เป็นเงินตราสกุลต่างประเทศ และการบริหารความเสี่ยง จากอัตราแลกเปลี่ยน จึงทำให้การบริหารการเงิน และการธนาคารระหว่างประเทศ ได้เพิ่มความสำคัญยิ่งขึ้น มาเป็นลำดับ ตามบทบาทและความสำคัญของบริษัทข้ามชาติ

2. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของโลกได้เปลี่ยนจากระบบคงที่ (Fixed Exchange Rate) มาเป็นระบบลอยตัว (Floating Exchange Rate) ทำให้ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มสูงขึ้น : นับตั้งแต่ปี คศ. 1971 ประเทศที่เป็นเจ้าของเงินตราสกุลหลักๆของโลก เช่น ดอลลาร์-สหรัฐฯ เยน-ญี่ปุ่น มาร์ก-เยอรมันนี ปอนด์-อังกฤษ และ ฟรังก์-ฝรั่งเศส สวิสฯ ได้เปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากระบบคงที่ (Fixed Exchange Rate) มาเป็นระบบลอยตัว (Floating Exchange Rate) โดยปล่อยให้อุปสงค์ และ อุปทานในตลาดเป็นตัวกำหนดราคาอัตราแลกเปลี่ยน จากนั้นเป็นต้นมา ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเงินตราต่างประเทศ ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ผู้ประกอบการที่มีรายการซื้อ-ขายสินค้านานาชาติ มี โอกาสเกิดผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนได้ ด้วยเหตุนี้ผู้ประกอบการธุรกิจระหว่างประเทศ จึงควรรู้จัก และ ทำความเข้าใจในเรื่องของความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งสามารถบริหารความเสี่ยงโดยอาศัย เครื่องมือทางการเงินต่างๆ ที่ได้คิดค้นขึ้นมา เพื่อใช้ในการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน อันได้แก่ Forward, Swap, Currency Futures และ Options เป็นต้น

3. ตลาดเงิน และ ตลาดทุนในภูมิภาคต่างๆของโลกมีการรวมตัวกันมากขึ้น (Globalising Of Money And Capital Markets) :

“โลกาภิวัตน์” (Globalization) ได้กลายเป็นคำยอดนิยสำหรับยุคสมัยนี้ ที่ใช้ในการอธิบายถึงสภาพของโลกปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านข้อมูลข่าวสาร ธุรกิจ การค้า การผลิต และการเงิน กระแสของการเปิดเสรีทางการเงิน ได้ผลักดันให้ตลาดเงินและตลาดทุนในภูมิภาคต่างๆ มีความเชื่อมโยงและมีการรวมตัวกันมากขึ้น รัฐบาลของประเทศต่างๆ ได้มีมาตรการในการผ่อนคลายกฎระเบียบ และการควบคุมการปริวรรตเงินตรา การโอนเงินเข้าและออกนอกประเทศ รวมทั้งกฎระเบียบของตลาดหลักทรัพย์ของประเทศตน เกี่ยวกับการเข้ามาถือหุ้นของชาวต่างประเทศ

การเปิดเสรีมากขึ้นของตลาดเงินดังกล่าว ทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้นในบริการทางการเงิน ส่งผลให้มีการนำนวัตกรรมทางการเงินในลักษณะของเครื่องมือต่างๆ ทางการเงินออกมาใช้ เช่น Currency Futures, Currency Options, Muticurrency Bonds, กองทุนรวมระหว่างประเทศ, กองทุนในประเทศ, และ Foreign Stock Index Futures and Options นอกจากนี้ บริษัทข้ามชาติยังมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงของตลาดการเงินโลก โดยการนำหุ้นออกจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ บริษัทชั้นนำที่ไม่ใช่ของอเมริกัน ได้แก่ Seagram, Sony, Toyota Motor, Fiat, KLM, British Petroleum, Glaxo, และ Elf Aquitaine ได้ถูกนำออกซื้อขายในตลาดหุ้นนิวยอร์ก ในขณะที่เดียวกันบริษัทอเมริกัน เช่น IBM, GM ได้นำออกซื้อขายในตลาดหุ้น Brussels, Frankfurt, London, และ Paris การที่หลักทรัพย์ได้นำออกจำหน่ายในตลาดระหว่างประเทศเช่นนี้ ทำให้นักลงทุนได้มีโอกาสซื้อและขายหลักทรัพย์ต่างประเทศได้เช่นเดียวกับหลักทรัพย์ในประเทศ ทำให้การลงทุนระหว่างประเทศเป็นไปได้สะดวกมากขึ้น

ความก้าวหน้าในเทคโนโลยีการสื่อสารและคอมพิวเตอร์มีส่วนสำคัญต่อการขยายตัวของตลาดการเงินโลก ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีนี้ช่วยให้นักลงทุนทั่วโลกสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วฉับพลันซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจลงทุน ทำให้ต้นทุนของข้อมูลข่าวสารลดลงอย่างมาก นอกจากนี้ กระบวนการในการทำธุรกรรมและการส่งคำสั่งซื้อด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ช่วยลดต้นทุนของธุรกรรมระหว่างประเทศลงมาก อันเป็นผลของการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและการเปิดเสรีของตลาดการเงินนั่นเอง จะเห็นได้ว่าการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศได้เพิ่มปริมาณมากขึ้นในช่วงระยะหลังนี้

ขณะเดียวกัน การค้าระหว่างประเทศนั้น ความเชื่อมโยงระหว่างประเทศกับเศรษฐกิจภายในประเทศได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางประเทศ เช่น เยอรมันนี และไต้หวัน ในขณะที่ประเทศแถบละตินอเมริกา เช่น อาเจนตินา บราซิล และเม็กซิโก อัตราการขยายตัวของการส่งออกต่อผลผลิตมวลรวมประชาชาติอยู่ในระดับต่ำกว่ามาก ประเทศเหล่านั้นเป็นประเทศที่เคยเน้นการใช้นโยบายเศรษฐกิจแบบปิดและแบบคุ้มกันมาในอดีต อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน ได้เริ่มหันมาเปิดประเทศมากขึ้นเนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญของการค้าและการเชื่อมโยงระหว่างประเทศมากขึ้น การแบ่งแยกตลาดของแต่ละประเทศหรือภูมิภาคที่เดิมมีอยู่ค่อนข้างชัดเจนจึงน้อยลง ถึงแม้ว่าจะมีการแบ่งแยกประเทศต่างๆออกจากกันด้วยเส้นแบ่งเขตแดนทางภูมิศาสตร์ แต่การแบ่งเขตแดนดังกล่าวได้เลือนหายไปจนเกือบหมดเมื่อมองจากมุมมองของตลาดเงินและตลาดทุน อย่างเช่น ในภูมิภาคยุโรปมีการรวมตัวกันของกลุ่มประเทศในเครือสหภาพยุโรป (European Union : “EU”) 15 ประเทศ ซึ่งได้พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกันอย่างใกล้ชิด จนถึงระดับที่มีการใช้เงินตราสกุลเดียวกัน โดยเริ่มใช้เมื่อวันที่ 1 ม.ค. 1999 ส่วนกลุ่มประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศ ภายใต้ชื่อสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ก็ได้พัฒนาความร่วมมือกันทั้ง

ทางด้านเศรษฐกิจ และ สังคม จนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ในอีกหลายๆประเทศ ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วย ก็ได้มีการอนุญาตให้สถาบันการเงินในประเทศสามารถทำกิจการวิเทศธนกิจ (International Banking Facilities : “BIFs”) จึงเป็นการช่วยให้ผู้ประกอบการในประเทศนั้นๆ สามารถระดมเงินทุนจากแหล่งต่างๆ ได้สะดวกขึ้น และ ยังมีต้นทุนของเงินทุนที่ต่ำลงด้วย

โอกาสที่มาพร้อมกับแนวโน้มต่างๆ

1. บริษัทข้ามชาติยังคงเจริญเติบโตและขยายกิจการได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลหลายประการ คือ

1.1 ความไม่สมบูรณ์ของตลาด (Market Imperfection)

เราสามารถใช้อุทฤษฎีการได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (The Theory of Comparative Advantage) มาอธิบายความสามารถในการทำกำไรของบริษัทข้ามชาติ (MNCs) ที่เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของตลาดได้ โดยทฤษฎีดังกล่าวมีใจความสำคัญว่า ประเทศใดมีความได้เปรียบในการผลิตสินค้าชนิดใด (ผลิตสินค้าได้คุณภาพดีกว่าที่ต้นทุนเท่ากัน หรือ ผลิตสินค้าได้มีคุณภาพเท่ากันแต่มีต้นทุนที่ต่ำกว่า) ก็ควรเป็นผู้ผลิตสินค้าชนิดนั้น แล้วนำมาแลกเปลี่ยน (ซื้อ-ขาย) กับสินค้าที่ประเทศอื่นผลิตแล้วมีความได้เปรียบกว่า หลักการนี้จึงเป็นการอธิบายถึงที่มาของการค้าขายระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ความไม่สมบูรณ์ของตลาด ยังอาจเกิดจากหลายสาเหตุเช่น การตั้งกฎเกณฑ์ทางการค้าระหว่างประเทศขึ้นมา ซึ่งรวมถึงการตั้งกำแพงภาษี เพื่อกีดกันการนำเข้า หรือการกำหนดโควตาการนำเข้าสินค้าบางประเภท เป็นต้น

การที่บริษัทข้ามชาติสามารถหาประโยชน์จากความไม่สมบูรณ์ของตลาดได้มากกว่าบริษัทท้องถิ่นสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยต่างๆดังต่อไปนี้.

- การประหยัดต่อขนาด (Economies of Scales)
- ความเชี่ยวชาญในการจัดการและทักษะทางเทคนิค (Managerial & Technical Skill)
- ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ (Product Differentiation)
- ความแข็งแกร่งทางการเงิน (Financial Strength)

1.2 การกระจายความเสี่ยง (Risk Diversification) ซึ่งมีปัจจัยต่างๆ ดังนี้

- รายได้ (Earnings)
- กระแสเงินสด (Cash Flows)
- ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Exposures)
- อำนาจในการต่อรองเพิ่มขึ้น (Increase Bargaining Power)

2. ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเป็นโอกาสในการแสวงหาประโยชน์ได้

ถึงแม้ว่าในปี ค.ศ.1973 จะมีการประกาศให้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว (Floating Exchange Rate) เป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ที่เป็นทางการสำหรับเงินตราสกุลหลักๆของโลก อย่างไรก็ตามยังมีอีกหลายประเทศที่ใช้ระบบการเงินที่แตกต่างกันไป ซึ่งมีทั้งระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ (Fixed Exchange Rate) ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบจัดการ (Managed Floating) และ ระบบตะกร้าเงิน (Basket of Currencies) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของระบบเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ นับตั้งแต่เริ่มใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวจนถึงปัจจุบัน ได้เกิดความผันผวนในค่าเงินสกุลต่างๆ เป็น

ระยะๆ โดยมีความรุนแรงต่างกัน ดังนั้น กิจกรรมที่ประกอบธุรกิจข้ามชาติจึงมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน
ค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม สถานะความผันผวนของค่าเงินนี้ได้เปิดโอกาสในการสร้างกำไรให้แก่บริษัทข้ามชาติ
เช่น... บริษัทข้ามชาติอาจย้ายฐานการผลิตสินค้า จากประเทศที่ค่าเงินแข็งเกินความเป็นจริง ไปยังประเทศที่มี
ค่าเงินอ่อนกว่าความเป็นจริง ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มความได้เปรียบ ในการส่ง
สินค้าออกขายยังตลาดโลก นอกจากนี้บริษัทยังสามารถใช้ความผันผวนของค่าเงินในการทำกำไรจากอัตรา
แลกเปลี่ยนให้กับบริษัทได้อีกด้วย ถึงแม้ว่ากำไรในลักษณะนี้ ไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักของการดำเนินธุรกิจ
ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการข้ามชาติ สามารถปรับเปลี่ยนสถานการณ์ที่เป็นอุปสรรค (Threat) ของ
บริษัท ให้กลับเป็นโอกาส (Opportunity) ที่ดีของกิจการได้

3. การเปิดเสรีทางการเงินทำให้ต้นทุนของเงินทุน (Cost of Capital) ต่ำลง

สำหรับประเทศที่ยังไม่เปิดกว้างขวางในเรื่องระบบการเงินนั้น แหล่งของเงินทุนที่ใช้สำหรับการลงทุน
มักจำกัดอยู่เพียงเงินออมของประชาชนในประเทศ ซึ่งอาจไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาความเจริญของ
ประเทศให้เติบโตตามเป้าหมาย แหล่งเงินทุนนอกเหนือจากเงินออมภายในประเทศ คือการใช้เงินทุนจาก
ภายนอกประเทศ ดังนั้น การเปิดเสรีทางการเงินนับเป็นการสร้างโอกาส ในการระดมเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำจาก
แหล่งต่างๆ ภายนอกประเทศเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเจริญภายในประเทศได้ อย่างไรก็ตาม ในการที่
ประเทศใดประเทศหนึ่ง จะเปิดเสรีทางการเงินนั้นควรเริ่มทำด้วยความระมัดระวัง โดยต้องแน่ใจว่าโครงสร้าง
ทางการเงินภายในประเทศ มีความแข็งแกร่งเพียงพอที่จะรองรับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ถ้า
หากประเทศขาดความพร้อมแล้ว การเปิดเสรีทางการเงินจะสร้างปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างมากมาย เช่น การ
เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทย ถูก
กดดันให้เปิดเสรีทางการเงินก่อนเวลาอันสมควร จนทำให้เงินทุนจากภายนอกประเทศหลั่งไหลเข้ามาใน
ประเทศไทย และถูกจัดสรรไปใช้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ ในที่สุดวิกฤตการณ์ดังกล่าวได้ลุกลามไปยังประเทศ
เพื่อนบ้านต่างๆ ในเอเชียจนกลายเป็นปัญหาระดับภูมิภาค และอาจกลายเป็นปัญหาระดับโลกได้ ประโยชน์ที่
เห็นได้ชัดเจนที่สุดจากการเปิดเสรีทางการเงินคือ โอกาสในการระดมเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ ทำให้มีการ
เคลื่อนย้ายเงินทุนจากประเทศหนึ่งที่มีมั่งคั่ง ไปยังประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนในการ
พัฒนาประเทศ โอกาสดังกล่าวมิได้ผูกขาดอยู่เฉพาะในกลุ่มบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่เท่านั้น แต่ยังได้เอื้อ
ประโยชน์ให้แก่บริษัทขนาดกลาง หรือบริษัทท้องถิ่นที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนที่มีต้นทุนไม่สูงนัก ทั้งนี้เพื่อ
นำไปขยาย และพัฒนากิจการ ให้สามารถแข่งขัน และยืนหยัดอยู่ในธุรกิจต่อไปได้

(3) แนวทางการศึกษาการเงินและการธนาคารระหว่างประเทศ

หน้าที่ของผู้บริหารการเงิน จะต้องกำหนดขนาดเงินทุนที่เหมาะสมในแต่ละกิจการ การหาแหล่ง
เงินทุนที่ค่าของทุนต่ำ และใช้เงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด วิชาการเงินและการธนาคารระหว่างประเทศ จะ
ขยายขอบเขตสภาพแวดล้อมทางการเงินกว้างออกไป ครอบคลุมตลาดเงินของทุกประเทศ รวมทั้งระบบ
การเงิน และ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ ดังนั้นการศึกษาจะเน้นทางด้านทฤษฎี แนวคิดทางการบริหาร
การเงิน ตลอดจนเครื่องมือทางการเงิน ซึ่งได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเงินที่
กว้างขึ้น สลับซับซ้อนขึ้น เพื่อที่จะหาผลประโยชน์จากโอกาสทางการเงินซึ่งมีมากขึ้น นอกจากนี้ยังศึกษาถึง
เทคนิคทางการเงิน เครื่องมือทางการเงินสำหรับ ป้องกันความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ หมายถึง การที่ประเทศตั้งแต่สองประเทศขึ้นไปตกลงกัน เพื่อลด หรือ ยกเลิกข้อจำกัดทางการค้าระหว่างกัน ทั้งด้านภาษีและไม่ใช่ภาษีศุลกากร

รูปแบบของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การทำข้อตกลงและการเจรจาการค้า 2 ฝ่ายหรือทวิภาคี หมายถึง การทำข้อตกลงระหว่าง ประเทศ 2 ประเทศ

2. การทำข้อตกลงและการเจรจาการค้าหลายฝ่ายหรือพหุภาคี หมายถึง ข้อตกลงและการเจรจา การค้าระหว่างประเทศมากกว่า 2 ประเทศขึ้นไป

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจสามารถแบ่งระดับของความร่วมมือตามลำดับจากน้อยไปหามาก โดยลด อุปสรรคทางการค้าลงเรื่อยๆ หรือขยายระดับความร่วมมือกันให้กว้างขึ้น ดังนี้

1. เขตการค้าเสรี (Free Trade Area) เป็นการรวมกลุ่มเพื่อพยายามลดภาษีนำเข้าสินค้า ระหว่างประเทศสมาชิก รวมถึงการตกลงจะยกเลิกมาตรการต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน อีกทั้งมีความเป็นไปได้ในการเปิดตลาดด้านการค้าบริการการลงทุนและความร่วมมือต่างๆ แต่ยังมีอิสระในการตั้ง อัตราภาษีและมาตรการจำกัดทางการค้ากับประเทศนอกกลุ่มต่างกัน

2. สหภาพศุลกากร (Customs Union) เป็นเขตการค้าเสรีที่เรียกเก็บภาษีศุลกากร กับ ประเทศนอกกลุ่มในอัตราเดียวกัน

3. ตลาดร่วม (Common Market) เป็นเขตการค้าเสรีและสหภาพศุลกากรที่สามารถเคลื่อน ย้ายปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ทั้งทางด้านทุน แรงงานและเทคโนโลยี รวมทั้งผู้ประกอบการได้โดยเสรี

4. สหภาพเศรษฐกิจ (Economic Union) เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจโดยสมบูรณ์ โดยมี การประสานความร่วมมือในเรื่องนโยบายทางเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง

5. สหภาพเหนือชาติ (Supranational Union) เป็นการรวมกลุ่มในทุกๆ ด้าน(การทหาร ,การเงิน ฯลฯ) ของประเทศสมาชิกภายใต้รัฐบาลร่วม

สาเหตุของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

1. เพื่อให้ความร่วมมือช่วยเหลือแก่ประเทศยากจน เป็นความช่วยเหลือที่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา โดยอาจช่วยแบบให้เปล่า หรือ ให้อุปเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

2. เพื่อประโยชน์ทางการเมืองระหว่างประเทศ เพราะผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการเมือง มักจะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

3. เพื่อรักษาผลประโยชน์ทางด้านธุรกิจการค้าร่วมกัน คือ การทำข้อตกลงระหว่างประเทศทางด้าน เศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ

องค์การทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

1. ธนาคารโลก (World Bank) หรือธนาคารเพื่อการบูรณะและพัฒนาระหว่างประเทศ ^{ตั้งขึ้น}
หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พ.ศ.2487

ผู้ก่อตั้ง ประเทศในอเมริกาเหนือและยุโรป ^{สังกัด} องค์การสหประชาชาติ
สำนักงานใหญ่อยู่ที่ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.สหรัฐอเมริกา

จุดประสงค์การจัดตั้ง เป็นสื่อกลางในการระดมเงินทุนระหว่างประเทศ และจัดสรรทรัพยากร
การเงินไปให้ประเทศสมาชิกใช้ในการบูรณะและพัฒนาเศรษฐกิจ

บทบาทและหน้าที่

1. ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกในระยะยาว โดยการให้กู้ยืมเงินเพื่อนำไปพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น พัฒนาด้านการเกษตร อุตสาหกรรม แหล่งน้ำ ไฟฟ้า ถนน เขื่อน เป็นต้น

2. ให้คำแนะนำด้านวิชาการ โดยการสนับสนุนงานวิจัยในด้านต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการ
พัฒนาประเทศ

3. ส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยวิเคราะห์ปัญหาให้กับประเทศสมาชิกเพื่อเสนอมาตรการต่างๆที่จะช่วยแก้ไข
ปัญหาทางเศรษฐกิจในระยะยาว

ปัจจุบัน มีสมาชิกทั้งหมด 185 ประเทศ ประเทศไทยสมัครเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 3
พฤษภาคม พ.ศ.2492

2. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF)

การจัดตั้ง ^{ตั้งขึ้น}หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มเปิดดำเนินการ มีนาคม พ.ศ.2489 ^{ผู้ก่อตั้ง}
กลุ่มประเทศพันธมิตร

ฐานะ เป็นทบวงชำนาญการพิเศษของ สหประชาชาติ สำนักงานใหญ่ อยู่ที่ กรุงวอชิงตัน
ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา

การเข้าเป็นสมาชิก การสมัครเป็นสมาชิกกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะต้องเป็นสมาชิกของ
องค์การสหประชาชาติอยู่ก่อนแล้ว

ปัจจุบัน มีสมาชิกทั้งหมด 182 ประเทศ ประเทศไทยสมัครเป็นสมาชิกลำดับที่ 44 เมื่อวันที่ 3
พฤษภาคม พ.ศ.2492

จุดประสงค์การจัดตั้ง เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินระหว่างประเทศ อันจะรองรับการ
ขยายตัวของเศรษฐกิจโลก

บทบาทหน้าที่

1. รักษาเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ

2. ให้ประเทศสมาชิกกู้ยืมเงินไปใช้เมื่อเกิดปัญหาการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ

3. ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการแก่ประเทศสมาชิก

4. ส่งเสริมให้การค้าระหว่างประเทศมีการขยายตัวอย่างสม่ำเสมอ

หลักปฏิบัติของ IMF

1. ประเทศสมาชิกจะต้องยินยอมให้มีการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศได้อย่างเสรี

2. ประเทศสมาชิกจะต้องแจ้งให้ IMF ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายการเงิน การคลัง ทุนสำรองระหว่างประเทศ

3. ถ้า IMF แนะนำให้เปลี่ยนนโยบายอะไร ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตามเพราะการแนะนำจะเห็นถึงผลประโยชน์ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจโลก

4. ประเทศสมาชิกกู้เงินได้แต่ต้องคืนภายในเวลา 3 – 5 ปี หรืออย่างมากสุดก็ไม่เกิน 10 ปี โดยเก็บดอกเบี้ยในอัตราต่ำ แต่ก็สูงกว่าธนาคารโลก

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

1. องค์การการค้าโลก (WTO) เป็นองค์การที่พัฒนามาจากการทำข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า หรือ แกดต์(GATT)

การจัดตั้ง ตั้งขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พ.ศ.2490 สำนักงานใหญ่ อยู่ที่นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์

ประเทศสมาชิก จำนวน 151 ประเทศ (สิงหาคม พ.ศ.2550) ประเทศไทยเป็นสมาชิกเป็นลำดับที่ 59 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2538 และมี

ฐานะเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งองค์การการค้าโลกด้วย

วัตถุประสงค์ ตั้งขึ้นเพื่อจะทำให้การค้าระหว่างประเทศของสมาชิกทั่วโลกเป็นไปอย่างราบรื่น และมีความเป็นเสรีรวมทั้งเกิดความยุติธรรมในการค้าขายระหว่างกันมากขึ้น

บทบาทหน้าที่ จัดการดำเนินงานตามข้อตกลงทางการค้า ดำเนินการให้เกิดการต่อรองทางการค้า ยุติปัญหาข้อขัดแย้งเพื่อให้เกิดเสรีทาง

การค้า รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการค้าแก่ประเทศกำลังพัฒนา

ประโยชน์ที่ไทยได้รับ ไทยเรียกร้องสิทธิในการผลิตยารักษาโรคราคาถูก และประสงค์ให้ผ้าไหมไทยและข้าวหอมมะลิได้รับการคุ้มครอง

2. สหภาพยุโรป (EU) มีพัฒนาการมาจากประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้าแห่งยุโรป , ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป , ประชาคมพลังงานปรมาณู รวมเป็น กลุ่มประชาคมยุโรป(EC) จนเมื่อพ.ศ.2535 ประเทศสมาชิกลงนามในสนธิสัญญามาสทริชท์จัดตั้งเป็น สหภาพยุโรปและก่อตั้งสหภาพเศรษฐกิจและการเงิน (EMU) เพื่อให้ระบบการเงินและการคลังของยุโรปเป็นแบบเดียวกัน โดยกำหนดสกุล เงินยูโร เป็นสกุลเงินเดียวกัน

ประเทศสมาชิก มีจำนวน 27 ประเทศ (พ.ศ.2550) อยู่ในทวีปยุโรป

วัตถุประสงค์ เพื่อการรวมตัวทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ การต่างประเทศ และสังคมในภูมิภาคยุโรป

บทบาทหน้าที่ ร่วมกันกำหนดนโยบายร่วมกันด้านเศรษฐกิจ การต่างประเทศ ความมั่นคงและสังคม เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งภายในประเทศสมาชิกและสามารถสร้างอำนาจต่อรองทางการค้ากับประเทศอื่นๆในตลาดโลกได้

3. องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งเอเชียและแปซิฟิกหรือ เอเปก (APEC)

การจัดตั้ง ตั้งครั้งแรกที่กรุงแคนเบอร์รา ออสเตรเลีย ปีพ.ศ.2532 ต่อมาในปี 2537 การประชุมผู้นำประเทศที่เมืองโบกอร์ อินโดนีเซีย ตกลงให้มีการเปิดเสรีทางการค้าร่วมกัน เอเปกจึงพัฒนาเป็นกลุ่มการค้ามากขึ้น ไทยเป็นประเทศสมาชิกที่ร่วมก่อตั้ง เอเปก ตั้งแต่ปีพ.ศ.2532

ประเทศสมาชิก ปัจจุบันมี 21 เขตเศรษฐกิจ ถือเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีประชากรโดยรวมมากที่สุด

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการค้าเสรีระหว่างประเทศและให้ความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจการค้าในภูมิภาค

บทบาทหน้าที่ เป็นเวทีหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานะและการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจของสมาชิกและในภูมิภาค

ประโยชน์ที่ไทยได้รับ ได้ตลาดการค้ามากขึ้น ,ไทยมีอำนาจถ่วงดุลทางการค้ามากขึ้น และไทยเป็นที่รู้จักในเวทีการค้าโลกมากขึ้น

ไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพประชุมระดับผู้นำประเทศของกลุ่มเอเปก เมื่อ ปีพ.ศ.2546 สมัย ดร. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี

4. สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือ อาเซียน (ASEAN)

การจัดตั้ง ตั้งเมื่อ 8 สิงหาคม 2510 มีสมาชิกผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ 1.อินโดนีเซีย 2. มาเลเซีย 3.ฟิลิปปินส์ 4.สิงคโปร์ 5. ไทย

สมาชิก มี 10 ประเทศได้แก่ 1.อินโดนีเซีย 2. มาเลเซีย 3.ฟิลิปปินส์ 4.สิงคโปร์ 5. ไทย 6. บรูไน 7. เวียดนาม 8. ลาว 9. พม่า 10. กัมพูชา

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกันในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ ตลอดจนการสร้างสันติภาพและความมั่นคงให้เกิดขึ้นภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

บทบาทหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกในทางเศรษฐกิจ สังคม โดยพัฒนาให้ศักยภาพมีความเข้มแข็งเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในการเจรจาการค้ากับประเทศมหาอำนาจต่างๆได้

5. เขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ อาฟตา (AFTA) เกิดจากการประชุมผู้นำอาเซียน ประชุมหารือเพื่อให้อาเซียนแข่งขันกับประเทศอื่นได้ โดยไทยมีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีไทยในขณะนั้น ได้ประกาศเจตนารมณ์และแนม้นำให้ประเทศต่างๆร่วมมือกันจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนขึ้น โดยจัดตั้ง AFTA ในปี พ.ศ.2535 มี สมาชิก 10 ประเทศ (สมาชิกอาเซียน)

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้การค้าในอาเซียนมีการขยายตัวมากขึ้นและมีความเป็นเสรีและดึงดูดให้ประเทศอื่นนอกภูมิภาคเข้ามาลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียนมากขึ้น

บทบาทหน้าที่ เจริญและหารือกันเพื่อกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าเสรีในภูมิภาคอาเซียน เพื่อพัฒนาคุณภาพและปริมาณของการผลิตสินค้าของประเทศสมาชิกให้สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้

ประโยชน์ที่ไทยได้รับ ไทยส่งออกสินค้าออกได้มากขึ้นทั้งด้านชนิดและปริมาณ รวมถึงกลายเป็นจุดดึงดูดการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศ